

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2010. május 5.

TÖRTÉNELEM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Útmutató az írásbeli vizsgafeladatok javításához

A dolgozatot a vizsgázó által használt színűtől eltérő színű tollal javítsa az alábbiak szerint!

1. Jó válasz	✓
2. Hiány(osság)	√ [—]
3. Nem tartozik szorosan a megoldáshoz	[ ]
4. Felesleges, értékelhetetlen rész (áthúzás)	—————
5. Súlyos hiba, tartalmi tévedés (aláhúzás)	—————
6. Értelmetlen szöveg, logikai problémák (aláhúzás)	~~~~~
7. Nyelvhelyesség (aláhúzás)	.....
8. Durva helyesírási hiba (aláhúzás)	=====

(Durva helyesírási hiba:

- a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése
- az összeolvadás, a hasonulás és a kiesés hibás írásmódja
- kis- és nagy kezdőbetű tévesztése (pl. Római Birodalom, Széchenyi, napóleoni, németországi)
- igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása
- tagadószó egybeírása
- az ly- j tévesztése)

A feladatok alatt található téglalapok közül a bal oldaliban a feladatra adható maximális pontszám van, a jobb oldali téglalapba kell beírni a tanuló által elért összes/teljes pontszámot.

A feladatok egyes részeinek megoldásáért járó részpontszámokat is írja a dolgozat(ok)ra!

Csak a megoldási útmutatóban megadott/megfogalmazott válasz elemeket fogadja el, és az egyes feladatoknál feltüntetett pontozás szerint értékeljen! A megadott válasz elemektől eltérést lehetővé tevő feladatokra, feladatelemekre (pl. indoklás) és feladattípusokra a részletes megoldási útmutatóban külön utalás található.

I. A rövid feladatok javítása, értékelése

Értékelési alapelv, hogy a javítókulcsban szereplő válasz elemeket kell jó válaszként elfogadni.

Pontozás

Jó válasz/válaszelem:	0,5 vagy 1 pont (a megoldókulcsban feltüntetettek szerint)
Rossz válasz:	0 pont
Hiányzó válasz:	0 pont

Azokra a feladatelemekre lehet 0,5 pontot adni, amelyeket a javítókulcs külön is megjelöl.

A megoldókulcsban megadott pontszám egy-egy eleme már tovább nem bontható.

Az egyes feladatrészek pontjainak összesítése során kapott pontszámot nem kell kerekíteni, lehet pl. 3,5 pont.

A több válaszelemből álló feladatok pontozása:

- ha 2 pont adható, és két válaszelemet vár el a feladat, akkor minden egyes hibátlan válaszelemért 1-1 pont adható;
- ha 1 pont adható, és két válaszelemet vár el a feladat, akkor minden egyes hibátlan válaszelemért 0,5-0,5 pont adható.

A nem zárt végű feladatoknál (az indoklásoknál, szövegértelmezéseknél stb.) minden olyan megoldás elfogadható, amely tartalmilag megegyezik a megoldási útmutatóban szereplő válasszal. (Ezért ezeknél a feladatoknál a megoldások „Pl.”-val kezdődnek.)

Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani (pl. igaz-hamis), ott az összes válaszelem aláhúzása, megjelölése esetén a válasz nem értékelhető. Ha egy feladat meghatározza az elem(ek) számát, és a vizsgázó ennél többet ír, akkor a beírás sorrendjében kell értékelni.

A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó „jutalompont” nem adható.

Hibás vagy hiányzó válaszelemek miatt pontot levonni nem szabad.

Ha az egyszerű, rövid feladatok összpontszáma egész szám, akkor nincs teendő, ha törtszám, akkor a matematika szabályai szerint egész számra kell kerekíteni (pl. 23,5 pont kerekítve 24 pont).

A **kerettantervekben** szereplő személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők.

A megoldásban szereplő javítókulcstól csak **különösen indokolt esetben lehet eltérni**. Az eltérések okát a javítónak külön szöveges magyarázattal kell indokolnia.

II. A szöveges feladatok javítása, értékelése

1. A feladatválasztás

Összesen **három** feladat értékelhető:

- egy **egyetemes** történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy **magyar** történelemre vonatkozó **rövid** feladat,
- egy **magyar** történelemre vonatkozó **hosszú** feladat.

A két magyar történelemre vonatkozó feladatnak **különböző korszakokra** kell vonatkoznia.

A feladatok értékelése a tanulók **hibás feladatválasztása esetén**

Ha *három feladatot oldott meg* a tanuló, de helytelenül választott a korszakok, a feladattípus stb. vonatkozásában, akkor

- azt a feladatát (vagy feladatait) kell figyelmen kívül hagyni, amelyekben a legkevesebb pontot érte el, így az összpontszám kiszámításánál a legkisebb pontveszteség éri;
- azt az egy (kettő) feladatát kell figyelembe venni, amely(ek) megfelel(nek) a választási szempontoknak, és amely(ek)ben a legtöbb pontot szerezte.

Ha a tanuló *háromnál több feladatba is belekezd*, de nem jelöli egyértelműen választását, és a megoldások között van három olyan feladat, amelyik megfelel a választási szabályoknak, akkor a legkisebb sorszámú megoldott feladattól indulva, a jó választás szabályai alapján emelkedő számsorrendben kell a feladatokat értékelni (pl. 13., 15., 18. vagy 14., 15., 18.).

Ha a tanuló *háromnál több feladatba is belekezd*, de nincs három olyan feladata, amely megfelel a választási szempontoknak, akkor azokat a feladatait kell figyelembe venni, amely(ek) megfelel(nek) a választási szempontoknak, és amely(ek)ben a legtöbb pontot szerezte.

Ha a vizsgázó *mindegyik feladatba belekezd*, és nem jelzi egyértelműen választását, akkor a vizsgaleírásnak megfelelően a **13., 15., 20.** feladatok megoldását kell értékelni.

---

2. A feladatok értékelése

A feladatok **értékelésében** a következő szempontok a meghatározók:

- a) **feladatmegértés,**
- b) **követelményeknek** (kompetenciák, tartalmak) való megfelelés,
- c) **megszerkesztettség, nyelvhelyesség.**

A szöveges feladatok értékelése a **javítókulcs** felhasználásával történik, amely tartalmazza a konkrét értékelési szempontokat és a műveleteket, valamint a hozzájuk rendelhető tartalmakat.

a) Útmutató a feladatmegértés pontozásához:

A feladatmegértés kapcsán a következő szempontokat kell figyelembe venni.

- A feladat (téma, korszak) azonosítása: a diák a megadott problémáról, témáról, korszakról ír-e?
- A témataartás, a lényeg kiemelése: lényegre törően, a feladatban felvetett problémára koncentrálnak-e?
- Tartalmi mélység, kifejtettség: megállapításai és következtetései mennyire összetettek, illetve relevánsak-e a probléma szempontjából?
- A műveleti sokszínűség és eredményesség: használja-e a megfelelő forrásokat, és tud-e lényeges megállapításokat, következtetéseket tenni?

A feladatok konkrét értékelésénél az első lépés annak eldöntése, hogy a **feladatmegértésre** adható 4 vagy 8 pontból elért-e a vizsgázó legalább 1 pontot. Ha nem, akkor a feladat összpontszáma csak 0 pont lehet.

A problémamegoldó (rövid) feladatoknál

4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, a kifejtés arányos, logikus, lényegre törő. A források felhasználásával lényeges következtetéseket fogalmaz meg, a konkrét és az általános megállapítások aránya kiegyensúlyozott.

3 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, de a kifejtés aránytalan vagy nem lényegre törő.

2 pont akkor adható, ha a probléma megoldását csak részben dolgozta ki, és használta a forrásokat, de nem tesz lényegi megállapításokat.

1 pont akkor adható, ha legalább egy olyan megállapítást tesz, amely alapján igazolható, hogy a problémát megértette, de a kifejtés túlnyomó része nem a probléma értelmezésére vagy megoldására irányul.

0 pont akkor adható, ha nem érti meg, illetve teljes mértékben félreérti a feladatot, nem használta a forrásokat, megállapításai nem a probléma értelmezésére irányulnak.

Az elemző (hosszú) feladatoknál

7-8 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, a kifejtés arányos, logikus, lényegre törő. A források felhasználásával lényeges következtetéseket, megállapításokat fogalmaz meg, a konkrét és az általános megállapítások aránya kiegyensúlyozott.

4-6 pont akkor adható, ha a vizsgázó a problémát teljes körűen megértette és helyesen értelmezte, de a kifejtés aránytalan vagy nem lényegre törő.

2-3 pont akkor adható, ha a probléma megoldását csak részben dolgozta ki, és használta a forrásokat, de nem tesz lényegi megállapításokat.

1 pont akkor adható, ha legalább egy olyan megállapítást tesz, amely alapján igazolható, hogy a problémát megértette, de a kifejtés túlnyomó része nem a probléma értelmezésére vagy megoldására irányul.
--

0 pont akkor adható, ha nem érti meg, illetve teljes mértékben félreérti a feladatot, nem használja a forrásokat, megállapításai nem a probléma értelmezésére irányulnak.
--

b) A műveletek és a tartalmi elemek pontozása

A javítókulcsban az egyes kompetenciák (pl. idő- és térbeli tájékozódás, források használata) alkalmazásához kapcsolódó műveleteket „M”-mel, a hozzájuk rendelhető tartalmi elemeket pedig „T”-vel jelöltük.

Szoros összefüggés van természetesen a két értékelési szempont között, hiszen a **műveletek csak a konkrét tartalmakon keresztül értelmezhetők és értékelhetők**.

Egy művelethez a problémamegoldó (rövid) feladatok esetében egy-két tartalom kapcsolódik, míg az elemző feladatokban – különösképpen az eseményeket alakító tényezők feltárásánál – több, kettő-három tartalmi elem is rendelődik.

Ha a javítókulcsban egy művelethez csak egy tartalmi elem kapcsolódik, akkor a javításban a műveletek és a tartalmak **pontszámának is meg kell egyeznie**. (Például: rövid feladatok esetében a *Tájékozódás térben és időben*, a *Szaknyelv alkalmazása* és a *Források használata* szempontokra, illetve hosszú feladatok esetében a *Tájékozódás térben és időben* és a *Szaknyelv alkalmazása* szempontokra csak 0 vagy 2 vagy 4 pont adható.)

Ha a javítókulcsban egy művelethez több tartalmi elem kapcsolódik, akkor a köztük lévő szoros összefüggés miatt **bizonyos pontszámok nem adhatók** (például: rövid feladatoknál az *Eseményeket alakító tényezők feltárása* szempontra nem adható 1 és 4 pont, a hosszú feladatoknál a *Források használata* szempontra nem adható 1 és 5 pont, az *Eseményeket alakító tényezők feltárása* szempontra nem adható 1 és 6 pont).

Általános szabályként az egyes műveletek és az egyes tartalmak pontozásakor az alábbiakat kell érvényesíteni.

A „Műveletek” (M) pontozása

2 pont akkor adható, ha a hozzá tartozó, a vizsgázó által elért tartalmi pontszám magas (az elérhető maximális tartalmi pontszám több mint 50%-a).
---

1 pont akkor adható, ha a tartalmi pontszámokból a vizsgázó legalább 1 pontot elért, és a válasz nem tartalmaz durva hibát (téves adatot, megállapítást).
--

0 pont akkor adható, ha a vizsgázó a tartalmi elemekre nem szerzett pontot, és a válasza súlyos tévedést tartalmaz.
--

A tartalmi elemeknél szereplő példák (Pl.) azt jelzik, hogy mely tartalmak fogadhatók el jó válaszként. **A tartalmi válaszelemek általában két részből állnak:** idő- és térmeghatározás; általános és konkrét fogalomhasználat; felsorolás (rögzítés, bemutatás) és következtetés (megállapítás). Ez a pontozásnál azt jelenti, hogy ha csak az egyik elemet tartalmazza a válasz, akkor 1 pontot, ha mindkettőt, akkor 2 pontot lehet adni. Természetesen a tartalmi válaszelemeknél – különösképpen a felsorolásoknál és következtetésekénél – másfajta jó kombináció is elfogadható, mint amit a javítókulcs tartalmaz! A javítókulcsban néhány tartalmi elemnél a „vagy” szóval elválasztva több jó válaszlehetőség is szerepel, mindez nem zárja ki, hogy más jó tartalmi elemeket is elfogadjon az értékelő.

A „Tartalmi elemek” (T) pontozása

2 pont akkor adható, ha a válasz megfelelő mennyiségű helyes adatot tartalmaz, az elemzés jó színvonalon hivatkozik a forrásokra (szerzőre, szándékokra, körülményekre stb.), valamint többféle jellemző, tipikus okot, következményt fogalmaz meg, és/vagy említ az eseményekhez kapcsolódó történelmi személyiségeket.

1 pont akkor adható, ha kevés és nem lényeges, nem a legjellemzőbb adatot, következtetést, megállapítást tartalmaz az elemzés.

0 pont akkor adható, ha nincsenek adatok, összefüggések, vagy ha teljesen hibás megállapítások vannak a megoldásban.

c) A „Megszerkesztettség, nyelvhelyesség” pontozása

A problémamegoldó (rövid) feladatoknál

2 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló, szerkesztett szöveg, melyben nincsenek durva helyesírási hibák.

1 pont akkor adható, ha több nyelvhelyességi és több durva helyesírási hiba van benne.

0 pont akkor adható, ha a megoldás csupán szavakból álló vázlat, nincsenek benne összefüggő mondatok.

Az elemző (hosszú) feladatoknál

7-8 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló, koherens, szerkesztett szöveg, felépítése logikus, arányosan igazodik a tartalmi kifejtéshez, megállapításai árnyaltak, több szempontúak, és nem tartalmaz nyelvtani vagy helyesírási hibát.

4-6 pont akkor adható, ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de aránytalanul szerkesztett, vagy néhány megállapítása leegyszerűsített, egysíkú, kisebb nyelvhelyességi hibákat tartalmaz.

2-3 pont akkor adható, ha a szöveg értelmes mondatokból áll, de a szöveg rosszul szerkesztett, aránytalan, hiányos (pl. a bevezetés, tárgyalás, befejezés közül valamelyik hiányzik). A szöveg megállapításai leegyszerűsítettek, egysíkúak, nyelvhelyességi hibákat tartalmaznak.

1 pont akkor adható, ha a válasz mondatokból áll, de a mondatok között alig van (tartalmi vagy nyelvi) összefüggés, és súlyos nyelvhelyességi és helyesírási hibákat tartalmaz.

0 pont akkor adható, ha a válasz vázaltszerű, csupán szavakból áll.

3. A szöveges feladatok terjedelme

Fontos szövegalkotási kompetencia, hogy a vizsgázó a gondolatait az előre meghatározott terjedelem keretei között fejtse ki. Indokolt esetben a kipontozott helyen megkezdett gondolat a lap üres helyein befejezhető, és ez a válaszelem is és értékelhető. Ez a rövid feladatoknál kb. 2-3 sort, hosszú feladatoknál kb. 4-5 sort jelent.

4. A szöveges feladatok értékelésének javasolt menete

1. Tanulmányozza át a feladatok javítókulcsait!
2. Tekintse át az értékelési szempontsor mintáját!
3. Ellenőrizze a vizsgázó feladatválasztásait!
4. Legalább kétszer olvassa el a tanuló dolgozatát!
5. A javítókulcs elemei szerint állapítsa meg az egyes szempontok szerint elért pontszámot!
6. Állapítsa meg az összpontszámot, és az osztószám **(2)** segítségével számítsa át vizsgaponttá!
7. A vizsgapontokat feladatonként **ne kerekítse!**
8. **Számítsa ki a három esszéfeladatban elért összesített vizsgapontszámot! Ha ez az összpontszám egész szám, akkor nincs teendő, ha törtszám, akkor a matematika szabályai szerint egész számra kell kerekíteni (pl. 23,5 pont kerekítve 24 pont).**

III. A feladatlap összpontszámának megállapítása

Adja össze az I. és a II. összetevőben elért pontszámokat!

Táblázatok a feladatok értékeléséhez, pontozásához

Rövid választ igénylő feladat

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	4	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	6	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	24	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	12	

Hosszú választ igénylő feladat

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	8	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	10	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	42	
	OSZTÓSZÁM 2	
Vizsgapont	21	

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. Az ókori kultúra (Elemenként 0,5 pont, összesen 4 pont.)

Kép	Mit, kit ábrázol?	Civilizáció
a)	Nagy fal	kínai, Kína
b)	Akropolisz	görög, Hellász, Görögország
c)	Colosseum	római, Róma, Római Birodalom
d)	Buddha	indiai, India (Elfogadható még más buddhista civilizáció is.)

2. Az iszlám vallás (3 pont)

a) (Elemenként 0,5 pont.)

- Mohamed

- ötszöri/öt

- szegények/nincstelenség/rászorultak (Minden más, helyes válasz elfogadható.)

b) Ramadan (0,5 pont)

c) Mekka (1 pont)

3. Az Aranybulla (Elemenként 0,5 pont, összesen 4 pont.)

Állítás	Igaz	Hamis
a) A törvényt kiadó uralkodó az Anjou- dinasztiából származott.		X
b) Ha az uralkodó nem tartja meg ígéreteit, a püspökök és a nemesek ellentmondhatnak a királynak.	X	
c) A tizedet terményben kell beszolgáltatni.	X	
d) A tized a földesúr járandósága.		X
e) A dokumentum a királyi hatalom erősödését jelzi.		X
f) Az Aranybullát a XVI. században adták ki.		X
g) A servienseknek nem kell adót fizetni.	X	
h) A vendégek más országból érkezett jövedelmek.	X	

4. A felvilágosodás fogalmai (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

Forrás	Fogalom
a)	a hatalmi ágak megosztása
b)	társadalmi szerződés
c)	az ember alapvető jogai
d)	vallási türelem

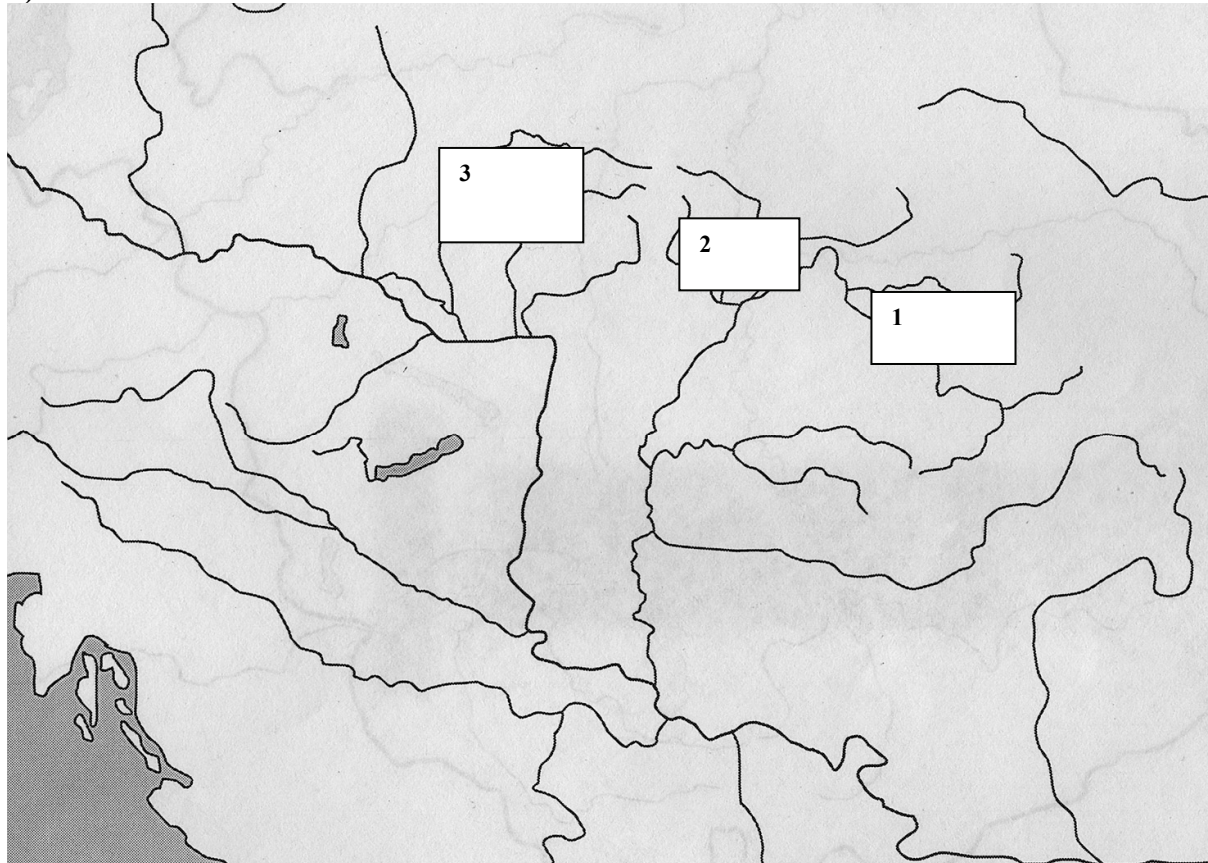

5. A Rákóczi-szabadságharc (Elemenként 0,5 pont, összesen 3 pont.)

a)

- 1) hogy nem ismerik el az uralkodót
- 2) Trencsén
- 3) kegyelemben részesítette

b)

6. Az ipari forradalom társadalmi hatásai (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

- a) a textilipar *vagy* könnyűipar
- b) India
- c) - mert az USA versenytárs volt *vagy*
- mert az USA elszakadt Angliától, az anyaországtól *vagy*
- Anglia egyre inkább gyarmataira *vagy* más térségekbe vitte pamuttermékeit
- d) - a pamutfonal előállításának költsége csökkent *vagy*
- a pamutfonal előállításának gépesítettsége nőtt *vagy*
- a nyersanyag (gyapot) ára csökkent
(Minden, a felsorolt válaszokkal azonos értelmű válasz elfogadható.)

7. A dualizmus etnikai viszonyai (Elemenként 0,5 pont, összesen 2 pont.)

	Igaz	Hamis
a) 1900-1910 között a kivándorlók többsége magyar volt.		X
b) Az összlakosság száma 1900 és 1910 között 30 százalékkal nőtt.		X
c) A szlovákok számaránya 1880 és 1910 között csökkent.	X	
d) A magyarok aránya 1880 és 1910 között nőtt.	X	

---

8. A nők helyzete az első világháború után (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

- a) munkába állását
- b) választójogot
- c) egyenjogúságot
- d) öltözködésében

9. Magyarország a két világháború között (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

- a) kormányzó
- b) királyság *vagy* monarchia
- c) Horthy Miklós
- d) IV. Károly két visszatérési kísérlete

10. A Rákosi-korszak sajátosságai (Elemenként 1 pont, összesen 5 pont.)

- Első forrásszöveg:

Kép betűjele: D)

- Második forrásszöveg:

Kép betűjele: C)

- Harmadik forrásszöveg:

Kép betűjele: B)

- Negyedik forrásszöveg:

Kép betűjele: A)

- Ötödik forrásszöveg:

Kép betűjele: E)

11. A fogyasztói társadalom árnyoldalai (Elemenként 1 pont, összesen 4 pont.)

- a) 6.
- b) 5.
- c) 3.
- d) 4.

12. A parlamenti demokrácia Magyarországon (4 pont)

- a) egy alkalommal (1 pont)
- b) a Kormány (0,5 pont)
- c) az államfő *vagy* köztársasági elnök (0,5 pont)
- d) a miniszterelnök *vagy* kormányfő javaslatára (0,5 pont)
- e) az országgyűlés tagjai *vagy* a parlamenti képviselők *vagy* az Országgyűlés (0,5 pont)
- f) 18 éves korhoz (1 pont)

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

13. A nagy földrajzi felfedezések

(rövid)

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó fogalmazásában a nagy földrajzi felfedezések okainak, feltételeinek bemutatására összpontosít. A vizsgázó konkrét példái a témához kapcsolódnak, a kérdésre vonatkozó tényeket, összefüggéseket, adatokat alkalmaz (pl. a felfedezéseket ösztönözte a török hódítása, a technikai-tudományos fejlődés).	0-4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó ismeri a korszak alapvető kronológiai, topográfiai összefüggéseit, azokat beépíti válaszába. T Ismeri a kérdés alapvető térbeli és időbeli vonatkozásait, azokból néhányat megnevez (pl. Konstantinápoly elfoglalása –1453, Amerika felfedezése – 1492).	0-4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó fogalmakat. T Használja az alábbi általános fogalmakat (pl. felfedezés, kontinens, terjeszkedés, kereskedelmi útvonal), illetve helyesen alkalmazza a téma szakkifejezéseit (pl. népességnövekedés, aranyéhség, caravella, könyvnyomtatás stb.).	0-4
Források használata	M A vizsgázó válaszába beépíti a forrásokban található információkat, és egyszerű következtetéseket von le azokból. T Pl.: megemlíti a török hódítás szerepét, a tudomány és technika változásának jelentőségét, és rögzíti a vallási, gazdasági és politikai ösztönző tényezőket.	0-4
Eseményeket alakító tényezők	M A vizsgázó feltárja a felfedezések jelentősebb okait, és megemlíti előzményeit, feltételeit. T Pl.: rögzíti, hogy a török terjeszkedés új kereskedelmi utak megnyitására ösztönözte Európát, és bemutatja azokat a tudományos-technikai változásokat, amelyek elősegítették Amerika felfedezését (Toscanelli térképe, a Föld gömb alakú, új hajótípus). T Pl.: vázolja, hogy a felfedezésekben politikai és vallási szempontok egyaránt szerepet játszottak, és megállapítja, hogy a gazdasági tényezők (kincs- és aranyéhség) egyaránt fontosak voltak.	0-6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

14. A náci ideológia*(rövid)*

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó a náci ideológia jellegzetességeinek bemutatására koncentrál, és a témára vonatkozó tényeket, összefüggéseket, adatokat alkalmaz. A válasz lényegre törően vázolja a náci ideológia meghatározó elemeit (pl. a tömegek szerepe, antiszemitizmus, demagógia, fajelmélet, vezérelv, élettér-elmélet, szimbólumrendszer).	0-4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó ismeri a téma alapvető kronológiai, topográfiai összefüggéseit, azokat beépíti válaszába. T Tisztában van azzal, hogy a náci ideológia Németországban született, megemlíti, hogy a náci párt hatalomra jutása 1933-ban történt.	0-4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen használja az általános fogalmakat, ugyanakkor megfelelően használja a témára vonatkozó szakkifejezéseket. T Használja a következő általános fogalmakat (pl. válság, ideológia, diktatúra), és a téma szakkifejezéseit (antiszemitizmus, vezér, demagógia, fajelmélet, nemzetiszocializmus).	0-4
Források használata	M A vizsgázó beépíti válaszába a megadott forrásokban található információkat, és következtetéseket von le azokból. T Pl.: rögzíti Hitler nézeteinek alapvető elemeit (a tömegek szerepe, propaganda, fajelmélet), és utal a képi forrás szimbólumrendszerére (pl. horogkereszt, vezérelv, propaganda szerepe).	0-4
Eseményeket alakító tényezők	M A vizsgázó bemutatja a náci ideológia jellegzetességeit, és ismerteti kialakulásának hátterét. T Pl.: vázolja a fajelmélet lényegét, és rögzíti, hogy Hitler nézetei szerint a „magasabb rendű fajoknak” joguk van az uralomhoz, az „alacsonyabb rendű fajok” elpusztításához. T Pl.: utal arra, hogy a Hitler célja a német nép egységének megteremtése volt, és megállapítja, hogy szerinte ezt a propaganda, az ellenségkép és a vezérelv teremti meg.	0-6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

15. A magyarországi reformáció kulturális hatásai*(rövid)*

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó fogalmazásában a hazai reformáció kulturális hatásainak bemutatására összpontosít. A vizsgázó konkrét példái a témához kapcsolódnak, a kérdésre vonatkozó tényeket, összefüggéseket, adatokat alkalmaz (pl. a reformáció szerepe az oktatásban, bibliafordítások).	0-4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó ismeri a korszak alapvető kronológiai, topográfiai összefüggéseit, azokat beépíti válaszába. T Tisztában van a kérdés alapvető térbeli és időbeli vonatkozásaival (pl. a reformáció a német területekről indult 1517-ben, magyarországi megjelenése már a XVI. század első felében jellemző, az egyes felekezetek más-más térségben váltak meghatározóvá).	0-4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó fogalmakat. T Használja az alábbi általános fogalmakat (pl. reformáció, felekezet, vallás, irányzat, oktatás, könyvnyomtatás), illetve helyesen alkalmazza a téma szakkifejezéseit (pl. evangélikus, református, kollégium, bibliafordítás).	0-4
Források használata	M A vizsgázó válaszába beépíti a forrásokban található információkat, és egyszerű következtetéseket von le azokból. T Pl.: utal az oktatás kiemelkedő jelentőségére, az iskolák alapítására, a külföldi egyetemek látogatására, a könyvnyomtatás, a bibliafordítás jelentőségére, és megállapítja, hogy mindezek a hazai reformáció terjedésében jelentős szerepet játszottak.	0-4
Eseményeket alakító tényezők	M A vizsgázó feltárja a reformáció jelentősebb hazai kulturális hatásait, és rendszerezi azok szerepét. T Pl.: rögzíti, hogy a hazai könyvnyomtatás is szerepet játszott az új tanok terjedésében, és megállapítja, hogy ennek technikai hátterét az európai újítások adták. T Pl.: megemlíti, hogy a protestáns magyar főurak felismerték az oktatás jelentőségét, és megállapítja, hogy a külföldön folytatott tanulmányok és kapcsolatok tovább erősítették a hazai protestantizmust.	0-6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

16. Hunyadi János politikai pályája és törökellenes harcai *(hosszú)*

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	<p>A vizsgázó Hunyadi János politikai pályájának és törökellenes harcainak bemutatására és értékelésére koncentrál. A válasz lényegre törően vázolja a harcok egyes szakaszait, a jelentősebb eseményeket (pl. hosszú hadjárat, Nándorfehérvár).</p> <p>Az elemzés ismerteti a harcok politikai hátterét (pl. Hunyadi egyéni érdekei, európai háttér).</p> <p>A vizsgázó a témára vonatkozó tényeket, összefüggéseket, adatokat alkalmaz.</p>	0-8
Tájékozódás térben és időben	<p>M A vizsgázó ismeri a téma alapvető kronológiai, topográfiai összefüggéseit, azokat beépíti válaszába.</p> <p>T Vázolja Hunyadi politikai pályájának legfontosabb állomásait, megnevezi a háborús térségeket (pl. Balkán), megemlíti a nándorfehérvári diadalt és 1456-ot.</p>	0-4
Szaknyelv alkalmazása	<p>M A vizsgázó helyesen használja az általános fogalmakat, megfelelően alkalmazza a témára vonatkozó szakkifejezéseket.</p> <p>T Használja a következő általános fogalmakat (pl. hadjárat, támadó és védekező hadművelet, külpolitika, hatalmi küzdelem), és a téma szakkifejezéseit (pl. vajda, kormányzó, végvári rendszer).</p>	0-4
Források használata	<p>M A vizsgázó beépíti válaszába a megadott forrásokban található információkat, és következtetéseket von le azokból.</p> <p>T Pl.: rögzíti Hunyadi János személyes karrierjének jelentős állomásait (birtokai, vajda, hadvezér, kormányzó), és megállapítja, hogy ezek más-más lehetőséget biztosítottak számára.</p> <p>T Pl.: Értelmezi a támadó stratégia okait és hátterét, és rögzíti, hogy Hunyadi alapvető célja az volt, hogy a törököket a Balkán területén, a balkáni népek összefogásával győzze le.</p> <p>T Pl.: A források alapján utal a magyar belpolitika helyzetére, és rávilágít a főbb nehézségekre (kiskorú király, ellenérdekelt főurak).</p>	0-8
Eseményeket alakító tényezők	<p>M A vizsgázó bemutatja a harcok alakulásának belső és külső körülményeit, és rögzíti főbb következményeit.</p> <p>T Pl.: vázolja, hogy általában támadó felfogás jellemezte Hunyadit, s megállapítja, hogy ebben személyes érdekek is mozgatták (birtokai védelme, a kormányzói pozíció megszerzése).</p> <p>T Pl.: utal arra, hogy Hunyadi folyamatos belpolitikai nehézségek mellett folytatta a harcokat (I. Ulászló halála, V. László kiskorúsága, küzdelem a Garai–Cillei-ligával), s megállapítja, hogy ez kihatott törökellenes harcaira is.</p> <p>T Pl.: rögzíti, hogy a végvár vonal megvédése is fontos feladat volt, s megállapítja, hogy ebben kulcsszerepet játszott Nándorfehérvár.</p>	0-10

	T Pl.: vázolja, hogy Konstantinápoly elestével (1453) lényegesen rosszabb feltételek közé került a magyar külpolitika, és megállapítja, hogy a harcok a korabeli Európában az iszlám és a keresztény világ összecsapásának is számítottak.	
Megszerkeszttség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, a mondatok világosak és egyértelműek. Az elemzés szerkesztett szöveg, a tartalom logikus kifejtését szolgálja. A tanuló megállapításai árnyalt elemzőkészségről tanúskodnak. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-8
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		42
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		21

17. II. József uralkodása*(rövid)*

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó fogalmazásában II. József uralkodásának bemutatására és reformpolitikájának ellentmondásaira összpontosít. A vizsgázó konkrét példái a témához kapcsolódnak, a kérdésre vonatkozó tényeket, összefüggéseket, adatokat tartalmaznak (pl. rávilágít a felvilágosult abszolutizmus lényegére, a legfontosabb rendeletekre).	0-4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó ismeri a korszak alapvető kronológiai, topográfiai összefüggéseit, azokat beépíti válaszába. T Tisztában van azzal, milyen történelmi időhöz és térhez köthető II. József uralkodása (1780-90, Habsburg Birodalom).	0-4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó fogalmakat. T Használja az alábbi általános fogalmakat (pl. abszolutizmus, rendelet, felvilágosodás, modernizáció), illetve helyesen alkalmazza a téma szakkifejezéseit (pl. vallási türelem, felvilágosult abszolutizmus, kalapos király, protestáns, jozefinizmus).	0-4
Források használata	M A vizsgázó válaszába beépíti a forrásokban található információkat, és egyszerű következtetéseket von le azokból. T Pl.: bemutatja II. József legfontosabb intézkedéseit (türelmi rendelet, jobbagyrendelet), és vázolja az uralkodó szándékait.	0-4

Eseményeket alakító tényezők	<p>M A vizsgázó feltárja II. József intézkedéseinek okait, azok hátterét, és kitér a rendeletek hatásaira, ellentmondásaira.</p> <p>T Pl.: rögzíti, hogy a rendeletek a felvilágosult abszolutizmus szellemében fogantak, és megállapítja, hogy a közjó előmozdítása, a vallási türelem a felvilágosodás, míg a rendeletekkel történő kormányzás, a felülről vezérelt reformok az abszolutizmus elveit tükrözik.</p> <p>T Pl.: kitér arra, hogy a rendeletek a reformokat célozták, és megállapítja, hogy a megvalósítás módjai tiltakozást váltottak ki (koronázás hiánya, a német nyelv hivatalossá tétele, megyei önkormányzat eltörlése).</p>	0-6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

18. A kiegészítés*(hosszú)*

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	<p>A vizsgázó a kiegészítés bemutatására koncentrálni.</p> <p>A válasz lényegre törően vázolja a kiegészítés megkötésének belső és külső kényszereit, körülményeit, annak tartalmát (pl. gazdasági és politikai kiegészítés).</p> <p>Az elemzés bemutatja a kiegészítés eltérő megítélésének változatait (pl. Kossuth, Eötvös és Deák véleménye).</p> <p>A vizsgázó a témára vonatkozó tényeket, összefüggéseket, adatokat alkalmaz.</p>	0-8
Tájékozódás térben és időben	<p>M A vizsgázó ismeri a téma alapvető kronológiai, topográfiai összefüggéseit, azokat beépíti válaszába.</p> <p>T Tisztában van azzal, hogy a kiegészítés 1867-ben kötött, hogy új állam született (Osztrák–Magyar Monarchia), ismeri azokat a külpolitikai változásokat, amelyek hatást gyakoroltak a kiegészítés megkötésére (pl. az olasz, illetve német egység létrejötte).</p>	0-4
Szaknyelv alkalmazása	<p>M A vizsgázó helyesen használja az általános fogalmakat, ugyanakkor megfelelően használja a témára vonatkozó szakkifejezéseket.</p> <p>T Használja a következő általános fogalmakat (pl. külpolitika, hatalmi küzdelem, kompromisszum, kormány, országgyűlés, alkotmányos monarchia), és a téma szakkifejezéseit (pl. dualizmus, kvóta, közös ügyek, delegációk, gazdasági kiegészítés).</p>	0-4

Források használata	<p>M A vizsgázó beépíti válaszába a megadott forrásokban található információkat, és következtetéseket von le azokból.</p> <p>T Pl.: rögzíti a kiegyezés kényszereit, mozgatórugóit, és megállapítja, hogy ezek egyszerre voltak belpolitikai, külpolitikai, és gazdasági kényszerek.</p> <p>T Pl.: bemutatja a dualista állam szerkezetét, és megállapítja, hogy a legfontosabb ügyekben közös minisztériumok születtek, a törvényhozó testületek a delegációk rendszerét alkalmazták az egyeztetésekre.</p> <p>T Pl.: utal a kiegyezés eltérő megítélésére (Deák és Kossuth nézetei), és megállapítja az eltérő vélemények lényegét.</p>	0-8
Eseményeket alakító tényezők	<p>M A vizsgázó bemutatja a történelmi megegyezés okait, és megvilágítja hátterét.</p> <p>T Pl.: vázolja a külpolitikai körülményeket (Ausztria katonai vereségei, a német és olasz egység), és megállapítja, hogy ezek jelentős lökést adtak a kiegyezés megkötéséhez.</p> <p>T Pl.: megemlíti, hogy a politikai szembenállás jelentős mértékben késleltette a gazdasági modernizációt (elzárkózás, tökehiány), és megállapítja, hogy a volt nemességnek gazdasági érdekei is fűződtek a kompromisszumhoz.</p> <p>T Pl.: rögzíti, hogy az új állam dualista jellege sajátos képződmény volt, s megállapítja, hogy ez az államszervezet felépítésében is tükröződött.</p> <p>T Pl.: vázolja, hogy a kiegyezés számos előnnyel járt (a gazdasági fejlődés lehetősége, katonai-külpolitikai biztonság, polgári jogrendszer kiépítése), és megállapítja, hogy hátrányai is voltak (nincsen teljes szuverenitás, nincs önálló hadsereg és külpolitika), hogy a kompromisszumot kritikával is illették.</p>	0-10
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<p>A kifejtés mondatokból áll, a mondatok világosak és egyértelműek.</p> <p>Az elemzés szerkesztett szöveg, a tartalom logikus kifejtését szolgálja.</p> <p>A tanuló megállapításai árnyalt elemzőkészségről tanúskodnak.</p> <p>A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.</p>	0-8
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		42
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		21

19. Gazdaság a '70-es, '80-as évek Magyarországon*(rövid)*

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó fogalmazásában a Kádár-kori gazdaság bemutatására összpontosít. A vizsgázó konkrét példái a témához kapcsolódnak, a kérdésre vonatkozó tényeket, összefüggéseket, adatokat alkalmaz (pl. a cserearány folyamatosan romlott, a belső fogyasztás fenntartásának súlyos ára volt, a hitelek felvétele eladósodáshoz vezetett).	0-4
Tájékozódás térben és időben	M A vizsgázó ismeri a korszak alapvető kronológiai, topográfiai összefüggéseit, azokat beépíti válaszába. T Tisztában van azzal, hogy a Kádár-korszak 1956-ban kezdődött és 1989-ig tartott. Tudja, hogy ebben az időszakban Magyarország a Szovjetunió érdekszférájába tartozott (kétpólusú világ), és korlátozott politikai-gazdasági mozgástérrel rendelkezett.	0-4
Szaknyelv alkalmazása	M A vizsgázó helyesen alkalmazza az általános, illetve a témához kapcsolódó fogalmakat. T Használja az alábbi általános fogalmakat (pl. szocializmus, egypártrendszer, gazdasági reform, életszínvonal, válság), illetve helyesen alkalmazza a téma szakkifejezéseit (pl. cserearányromlás, háztáji, eladósodás, tartós fogyasztási cikkek).	0-4
Források használata	M A vizsgázó válaszába beépíti a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le azokból. T Pl.: bemutatja a '70-es, '80-as évek gazdaságának sajátosságait, és rögzíti lényegesebb elemeit (a külkereskedelmi forgalom alakulása, cserearányromlás, eladósodás, a háztáji gazdaságok szerepe).	0-4
Eseményeket alakító tényezők	M A vizsgázó feltárja a gazdasági változások okait, elemzi belső és külső körülményeit. T Pl.: vázolja, hogy a magyar gazdaság kivitele nem tudta elérni a behozatal mértékét, és megállapítja, hogy ennek ellenére a politikai vezetés tovább támogatta a magas fogyasztást (az életszínvonal bővülését), vagy vázolja, hogy Magyarország a nehézségek ellenére jó helyzetben volt a szocialista táboron belül (legvidámabb barakk, gulyáskommunizmus, frizsiderszocializmus). T Pl.: rögzíti, hogy a Kádár-rendszer jelentős nyugati hitelek felvételére kényszerült, és megállapítja, hogy az életszínvonal emelését a lakosság csak jelentős többletmunkával tudta biztosítani.	0-6
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0-2
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		24
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		12

20. Magyarország háborúba lépése*(hosszú)*

Műveletek, tartalmak		Pont
Feladatmegértés	<p>A vizsgázó válaszában alapvetően a háborúba lépés körülményeinek bemutatására, a belépés okainak ismertetésére összpontosít.</p> <p>Konkrét példái jól illusztrálják a hadba lépés jellegzetességeit és európai körülményeit.</p> <p>A fogalmazás feltárja a háborúba lépő magyar állam viselkedésének lényegi elemeit (pl. a revíziós politika, a gazdasági kapcsolatok és a külpolitika összefüggései, a német-magyar viszony alakulása, kényszerek és önálló döntések).</p> <p>A vizsgázó a témára vonatkozó tényeket, összefüggéseket, adatokat alkalmaz.</p>	0-8
Tájékozódás térben és időben	<p>M A vizsgázó ismeri a téma alapvető kronológiai, topográfiai összefüggéseit, azokat beépíti válaszába.</p> <p>T Ismeri a második világháború közvetlen előzményeit, jellemző térségeit, az ország új, revíziós határait (pl. Észak-Erdély, Délvidék), és megnevezi a hadba lépés évét (1941).</p>	0-4
Szaknyelv alkalmazása	<p>M A vizsgázó helyesen használja az általános fogalmakat, ugyanakkor a megfelelő helyen és értelmezésben használja a témára vonatkozó szakkifejezéseket.</p> <p>T Használja a következő általános fogalmakat (pl. hadba lépés, stratégia, külpolitika, diplomácia, bombázás), és a téma szakkifejezéseit (pl. területi revízió, fegyveres semlegesség, hadüzenet, gazdasági függés, tengelyhatalmak).</p>	0-4
Források használata	<p>M A vizsgázó támaszkodik a rendelkezésére álló forrásokra, a történelmi atlaszra, és a megadott forrásokat rendszerezi, összeveti, beépíti válaszába, következtetéseket von le azokból.</p> <p>T Pl.: kiemeli a kérdés szempontjából meghatározó szerepet játszó tényezőket, és a sajátosságokra felhívja a figyelmet (gazdasági kényszerek és elkötelezettség, a katonai körök gondolkodása, a jobbratolódás okai, külpolitikai viszonyok).</p> <p>T Pl.: ismerteti a Szovjetunióknak Magyarországgal kapcsolatos álláspontját, és megállapítja, hogy a Szovjetunióknak nem állt érdekében hadba lépni Magyarországgal szemben.</p> <p>T Pl.: vázolja a téma szempontjából fontos történelmi személyiségek álláspontját (Teleki Pál, Werth Henrik), és megállapítja, hogy a hadba lépéssel kapcsolatban jelentős kételyek is felmerültek.</p>	0-8

Eseményeket alakító tényezők	<p>M A vizsgázó feltárja a hadba lépés mozgatórugóit, belső és külső körülményeit, megemlíti főbb következményeit.</p> <p>T Pl.: utal azokra a korábbi tényezőkre, amelyek előmozdították azt, hogy Magyarország német oldalon lépjen a háborúba, és megállapítja ezek eltérő jellegét (a trianoni béke, antikommunizmus, a német-magyar szoros kereskedelmi és politikai viszony, a magyar hadvezetés felfogása, revíziós propaganda).</p> <p>T Pl.: törekszik arra, hogy a kérdést több szempontból közelítse meg, és rávilágít, hogy a hadba lépést egyszerre befolyásolták politikai és katonai szempontok.</p> <p>T Pl.: rögzíti, hogy a háborúba lépés háttérében gazdasági kényszerek is meghúzódtak, és megállapítja, hogy Magyarországnak Németországgal való gazdasági elköteleződése és függése a '30-as évek óta egyre jelentősebb volt.</p> <p>T Pl.: feltárja, hogy a korszak meghatározó személyiségei hogyan ítélték meg Magyarország helyzetét, lehetőségeit (Horthy Miklós, Teleki Pál, Werth Henrik), és megállapítja az álláspontok különbözőségének főbb okait.</p>	0-10
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<p>A kifejtés mondatokból áll, a mondatok világosak és egyértelműek.</p> <p>Az elemzés szerkesztett szöveg, a tartalom logikus kifejtését szolgálja.</p> <p>A tanuló megállapításai árnyalt elemzőkészségről tanúskodnak.</p> <p>A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.</p>	0-8
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		42
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		21